

Wrocław, 4 września 2007 roku

WK.60/201/K-38/07

**Pani
Elżbieta Kowalczuk
Dyrektor Miejskiego Zakładu
Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej**

**ul. Głogowska 14
59-140 Chocianów**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła w okresie od 23 maja 2007 r. do 6 czerwca 2007 r. kontrolę gospodarki finansowej Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Chocianowie.

Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym (bez wniesienia zastrzeżeń) 15 czerwca 2007 r. i przekazanym Pani Dyrektor.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości wystąpiły głównie w następujących zakresach.

W zakresie regulacji organizacyjno-prawnych

Dyrektor MZGKiM ustaliła dla jednostki dokumentację przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz szereg instrukcji i regulaminów mających w zamierzeniu regulować gospodarkę finansową jednostki. W dokumencie zatytułowanym „Charakterystyka systemu przetwarzania danych programów komputerowych dopuszczonych do stosowania w MZGKiM Chocianów”, stanowiącym załącznik nr 7 do powołanego zarządzenia Nr 6/2006, wymienione zostały nazwy stosowanych programów komputerowych i numery ich wersji, natomiast brak było daty rozpoczęcia ich eksploatacji, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.). Ponadto, w przepisach wewnętrznych występowały przypadki: regulowania jeszcze raz tego, co zostało już zawarte w źródle powszechnie obowiązującego prawa, przyjmowania postanowień mniej korzystnych dla pracowników od postanowień zawartych w przepisach wykonawczych (naruszona zasada korzyści, tj. uprzywilejowania pracownika), powoływania nieobowiązujących już aktów prawa. Zgodnie z art. 10 ust. 2 powołanej ustawy o rachunkowości, dokumentację jw. ustala w formie pisemnej i aktualizuje - kierownik jednostki.

W zakresie sprawozdawczości budżetowej

Dyrektor MZGKiM w Chocianowie była obowiązana do sporządzenia i przekazania w imieniu jednostki sprawozdań Rb-30, Rb-Z i Rb-N, zgodnie z § 4 pkt 2 lit. d rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.). Dyrektor w sporządzanych sprawozdaniach budżetowych, jako adresata tych sprawozdań

wskazała błędnie - „Urząd Miasta i Gminy w Chocianowie”, zamiast „Burmistrza Miasta i Gminy w Chocianowie”. Ponadto, składane komplety sprawozdań nie zawierały numeracji stron poszczególnych formularzy sprawozdawczych, co było niezgodne z wymogami § 25 ust. 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 34 do powołanego rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 r.

W zakresie gospodarki pieniężnej

Zasady gospodarki kasowej w MZGKiM zostały ogólnie ustalone w dokumencie zatytułowanym „Organizacja i zasady gospodarki kasowej MZGKiM Chocianów” z dnia 10 stycznia 2000 r. oraz w „Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chocianowie”, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 16/2005 Dyrektora MZGKiM w Chocianowie z 28 września 2005 r. Wśród dokumentów kasowych dopuszczonych do stosowania w Kasie jednostki nie były wymienione stosowane dowody wpłaty KP. Ponadto, w przypadkach, gdy określoną operację dokumentował więcej niż jeden egzemplarz dowodu, Dyrektor nie ustaliła jednoznacznie, który egzemplarz będzie podstawą do dokonania zapisu, co było niezgodne z art. 22 ust. 4 ustawy o rachunkowości. Przekazywanie Kasy w przypadku planowanych nieobecności Kasjera było dokumentowane protokołami, sporządzanymi przez Komisję działającą na podstawie zarządzenia Dyrektora MZGKiM Nr 5/2005 z 14 kwietnia 2005 r. Komisja nie wykazywała ilości i numeracji przeliczonych druków ścisłego zarachowania (poprzestawano na określeniu ostatnich numerów druków).

Do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 23 maja 2007 r., w jednostce nie były wyszczególnione dowody księgowe uważane za druki ścisłego zarachowania oraz nie były ustalone zasady gospodarki tymi drukami. Prowadzona ewidencja nie pozwalała na ustalenie stanów ewidencyjnych druków ścisłego zarachowania i porównanie ze stanami faktycznymi. W toku niniejszej kontroli, Dyrektor wprowadziła do stosowania „Instrukcję ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Miejskim Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej”, stanowiącą załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 5/2007 z dnia 04.06.2007 r.

W zakresie wykonania planów finansowych

Wynagrodzenia były ustalane zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 146, poz. 1222 ze zm.). Wartość jednego punktu przeliczeniowego dla tabeli „Punktowych rozpiętości dla poszczególnych kategorii zaszerogowania”, w porozumieniu z pracodawcą - ustaliła Rada Miejska w Chocianowie uchwałą Nr XV/129/2004 z dnia 25 lutego 2004 r., bazując na przepisach § 2 pkt 2 i § 3 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 61, poz. 708 ze zm.). Natomiast, zarówno przepisy § 2 pkt 2 i § 3 ust. 3 ówczesnie obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z 26 lipca 2000 r., jak i przepisy § 3 ust. 4 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z 2 sierpnia

2005 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego, stanowiły, że wartość jednego punktu w złotych ustala pracodawca w porozumieniu z radą gminy, stosownie do swoich możliwości finansowych.

W „Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chocianowie”, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 16/2005 Dyrektora MZGKiM w Chocianowie z 28 września 2005 r., jako kategorię archiwalną list płac, przyjęto błędnie kategorię B25, zamiast B50. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 74 ust. 2 powołanej ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości w związku z art. 125a ust. 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.).

Zaliczki z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych były przekazywane zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.), tj. w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki. Natomiast składki za 2006 r. na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, mimo wymogów art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm., obecnie tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), były przekazywane po terminie, tj. za dany miesiąc po 5 dniu następnego miesiąca. W trakcie kontroli ustalono, że MZGKiM w terminach uiszczenia składek nie posiadał wystarczających środków na rachunku bankowym. W dniu 6 czerwca 2006 r. MZGKiM zawarł z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy „UMOWĘ Nr 156 o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek”. Opłaty prolongacyjne wyniosły odpowiednio: 1.121,00 zł dla składek na ubezpieczenia społeczne i 180,00 zł dla składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Uzgodnione raty były przekazywane przez MZKiM w terminach i w wysokościach ustalonych ww. umową Nr 156. Łączna wysokość karnych odsetek za zwłokę, zapłaconych za 2006 r., wyniosła 2.214,00 zł, w tym 2.091,00 zł z tytułu zwłoki w przekazaniu składek na ubezpieczenie społeczne oraz 123,00 zł z tytułu zwłoki w przekazaniu składek na Fundusz Pracy.

W wyniku kontroli wydatków związanych z podróżami służbowymi stwierdzono nieprawidłowości polegające na: nieustalaniu przez Pracodawcę miejsca rozpoczęcia i zakończenia podróży służbowej, nienaliczaniu pracownikom przysługujących im diet i ryczałtów, rozliczaniu podróży odbytych środkami innymi od określonych przez Pracodawcę. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów § 2, § 4 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990 ze zm.).

W zakresie gospodarki mieniem

W ewidencji środków trwałych Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ujmowano wartości gminnych (komunalnych) budynków i lokali mieszkalnych, które nie były własnością zakładu, a które przed laty zostały zaliczone do aktywów trwałych zakładu. Dyrektor

zakładu, w wyjaśnieniu przyczyn takiego stanu rzeczy, złożył deklarację o treści „./.../Do końca roku 2007 dołożymy starań celem uregulowania i uporządkowania ewidencji środków trwałych, których nie jesteśmy właścicielem”.

Ustalenia § 24 „Instrukcji inwentaryzacyjnej Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chocianowie”, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 23/2003 z dnia 30 grudnia 2003 r. Dyrektora Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chocianowie w sprawie instrukcji inwentaryzacyjnej, dotyczące terminu przeprowadzenia: „./.../ inwentaryzacji środków trwałych oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie – drogą spisu z natury – raz na cztery lata w dowolnym okresie roku” oraz „rzeczowych składników aktywów obrotowych objętych ewidencją ilościowo-wartościową oraz znajdujące się na składowiskach – raz na dwa lata w dowolnym okresie roku – drogą spisu z natury”, były niezgodne z zapisami art. 26 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, o brzmieniu: „Jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację:./.../”.

Do głównych przyczyn powstania nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli należało zaliczyć: zaniechanie kontroli niektórych zagadnień, w tym gospodarki drukami ścisłego zarachowania, niezajomość obowiązujących przepisów regulujących gospodarkę finansową (ustawowych, wykonawczych i wewnętrznych) oraz braki w wewnętrznych przepisach i przyjętych zasadach rachunkowości regulujących gospodarkę finansową Zakładu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pani Dyrektor, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie niezbędnych działań w celu wyeliminowania nieprawidłowości opisanych w protokole kontroli i niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia, a w szczególności o:

1. Doprowadzenie wewnętrznych uregulowań do zgodności z wymogami określonymi w art. 10 ust. 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.), poprzez:
  - a) powołanie w podstawach prawnych aktualnie obowiązujących aktów prawa,
  - b) określenie dat rozpoczęcia eksploatacji określonych wersji programów komputerowych, w celu doprowadzenia do przestrzegania wymogu art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy,
  - c) odstąpienie od regulowania jeszcze raz tego, co zostało już określone powszechnie obowiązującymi przepisami,
  - d) nieprzyjmowanie w uregulowaniach wewnętrznych postanowień mniej korzystnych dla pracowników od postanowień zawartych w przepisach wykonawczych (stosowanie zasady korzyści, tj. uprzywilejowania pracownika).
2. Sporządzanie sprawozdań budżetowych zgodnie z wymogami formalnymi, tj.:

- a) zawierających numerację stron poszczególnych formularzy sprawozdawczych, zgodnie z wymogami § 25 ust. 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 34 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.).
  - b) adresowanie sprawozdań do Burmistrza Miasta i Gminy, zgodnie z pkt 3 części D „Sprawozdania kwartalne (za cztery kwartały)” (Rb-Z i Rb-N) oraz z pkt 3 części F „Sprawozdania roczne” (Rb-30) „Terminów przekazywania sprawozdań oraz odbiorców sprawozdań w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiących załącznik Nr 38 do powołanego rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 r.
3. Ustalenie w przepisach wewnętrznych, który egzemplarz dowodu księgowego winien być podstawą do dokonania zapisu w księgach rachunkowych, w przypadkach, gdy określoną operację dokumentuje więcej niż jeden egzemplarz dowodu, zgodnie z art. 22 ust. 4 powołanej ustawy o rachunkowości.
  4. Ustalenie przez Pracodawcę – w porozumieniu z Radą Miejską Chocianowa, wartości w złotych jednego punktu przeliczeniowego dla tabeli „Punktowych rozpiętości dla poszczególnych kategorii zaszeregowania”, zgodnie z § 3 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 146, poz. 1222 ze zm.).
  5. Przyjęcie w „Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chocianowie”, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 16/2005 Dyrektora MZGKiM w Chocianowie z 28 września 2005 r., kategorii B50 jako kategorii archiwalnej list płac, zgodnie z przepisami art. 74 ust. 2 powołanej ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości w związku z art. 125a ust. 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.).
  6. Terminowe przekazywanie składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, tj. w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) celem niedopuszczenia do zapłaty odsetek karnych obciążających budżet Zakładu.
  7. Przestrzeżenie przepisów § 2, § 4 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990 ze zm.). Dokonanie rozliczeń z pracownikami, którym nie naliczono należnych diet i ryczałtów.
  8. Przedłożenie informacji o realizacji deklaracji Dyrektora MZGKiM, dotyczącej uporządkowania do końca roku 2007 ewidencji środków trwałych, których Zakład nie jest właścicielem.
  9. Doprowadzenie zapisów § 24 „Instrukcji inwentaryzacyjnej Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chocianowie”, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia

Nr 23/2003 z dnia 30.12.2003 r. Dyrektora MZGKiM w Chocianowie - do zgodności z brzmieniem art. 26 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości w zakresie terminów przeprowadzania inwentaryzacji poszczególnych składników mienia Zakładu.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i ust. 4 powołanej ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Franciszek Skibicki

Burmistrz Miasta i Gminy Chocianów